

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Pobožne želje avstrijskega Benjamina

NACRTI, KI NISO V SKLADU Z INTERESI MALE ANTANTE.

Doslej so se pri nas osvetljevali dogodki v sosedni Avstriji večinoma samo z njihove interne, čisto avstrijske strani, zdi pa se, da si jih je treba ogledati tudi z zunanje politične, v prvi vrsti pa s tiste, ki zanima nas kot malo antanto. Za nujno potrebo tega razmotrivanja govore razni značilni pojavi: Dollfusova zveza z Mussolinijem, njegovo romanje po Londonu, Parizu in Rimu, odobritev izplačila posojila Dunaju v Franciji, podpiranja obnove dvojne monarhije Avstrije-Madžarske po francoskem zunanjem ministru Paulu-Boncourju in Mussolinijevo prizadevanje za ustvaritev privilegiranega položaja Avstriji. Vse to niso malenkosti. Že na prvi pogled opazimo, da je tu dosti stvari, ki se absolutno ne dajo spraviti v sklad z interesi in nameni male antante, kakršna je danes.

Uvodoma moramo omeniti prej to, da so avstrijski državniki v zadnjem času pred bojem proti Hitlerjevi Nemčiji izpuščali skoraj vse simpatije in zaupanje zapada. V Ložani in nato v Ženevi je bilo sicer načelno odobreno Avstriji novo posojilo, toda francoska tranša ni bila realizirana, s tem je pa zamrznilo tudi vse posojilo. V Parizu se je po hirschenberški aferi čisto odkrito dejalo, da za tako Avstrijo Francija nima denarja. Vse je torej kazalo, da je napočil čas, ko bo Avstrija nehala biti Benjaminček zapada. Dollfusova akcija proti narodnim socialistom in njegov spor s Hitlerjevo Nemčijo sta pa položaj čez noč temeljito spremenila. Glede gledanja na avstrijsko vprašanje so se tako našle na skupni liniji Italija, Anglija in tudi Francija. Združili jih je strah in odpor proti »Anschlussu«. Dollfus je postal nenadoma v očeh teh treh veliki državnik, še več, rešitelj Evrope pred nemško nevarnostjo. S simpatijami za Dollfusa so pa rastle tudi simpatije za Avstrijo, in danes gledajo v Parizu in Londonu na Avstrijo s tako zaljubljenimi očmi, kakor še nikoli. Francoska tranša posojila, ki je prej spala, je bila naenkrat odobrena in v avstrijske blagajne se bodo te dni zopet stekale zlate reke. Mimo tega bi zaljubljeni zapad dovolil Benjaminčku sedaj sploh vse, kar bi si želel. In da si bo veliko želel, ni nobenega dvoma.

V čem bi morale obstojati te želje? Najprej v čimskorajšnjem izplačilu posojila. To se bo zgodilo! Potem v »dovoljenju« obnove monarhije. To Mus-

solini že sondira, a Gömbös trenutno ni naklonjen taki soluciji vprašanja državne oblike. Zato pa je absolutno za monarhijo Vatikan in v najnovejšem času studira stvar tudi Pariz. Vse samo zato, da bi se za vse večne čase prepričal »Anschluss«. Toda tega »daru« Dollfuss najbrže za letošnje počitnice še ne bo prejel. Mussolini si hoče ta »dar« poprej drago plačati, seveda na stroške avstrijskega ljudstva. Paktiranje z Nemčijo še ni niti prekinjeno niti zaključeno. Kdo ve, kaj se še utegne zgoditi? Mussolini je previden! Mimo tega pa si želi Benjaminček: vodilne vloge v Podonavju. Tega pa ne namerava doseči potom sporazuma s Prago, Bukarešto in Beogradom, ne, pot v te tri prestolnice se zdi Benjaminu Dollfussu ponižujoča. To vodilno vlogo naj mu preko interesov male antante dajo Rim, London in Pariz!

Mussolini je že poslal v London predlog, po katerem naj bi se osnovala carinska unija med Avstrijo in Madžarsko, ki naj bi potem postali vodilni gospodarski ter s tem tudi politični sili v Podonavju, obenem pa slepo orodje namenov fašistične Italije v srednji Evropi. Ta koncepcija je v očitem nasprotju z nameni male antante, s solucijo, ki jo predlaga dr. Beneš. Predsednik sveta male antante si namreč zamišlja ureditev gospodarskih in političnih vprašanj v Podonavju na ta način, da bi se Avstrija in Madžarska pridružili mali antanti kot enakopravni članici, a brez vsakega tulega vmešavanja in vpliva. Ta nova formacija, ki bi bila eventuelno lahko povezana tudi s carinsko unijo, bi morala biti neodvisna sila s svojo lastno odločeno gospodarsko in politično politiko. Z drugimi besedami se pravi: podonavski blok, če se osnuje, naj bo zveza enakopravnih držav, ne področje za uveljavljanje hegemonije Dunaja in Budimpešte ter preko njih vpliva fašistične Italije!

Pred nami sta torej dva koncepta o isti stvari in na delu sta dve sili Dollfuss skuša z Mussolinijevo pomočjo izriniti svoj sedanji blagoslovljeni položaj na zapadu za svoje cilje — proti ciljem dr. Beneša. V tem je nevarnost! Toda trdno smo prepričani, da strelja avstrijski Benjamin dosti previsoko in ne bo zadel ti stega, kar hoče. Prej ali slej bo moral v Canoso, to se pravi: priznati bo moral, da se brez male antante ne da v srednji Evropi nič napraviti!

Dvajset tisoč angleških mornarjev v Dalmaciji

NAŠA PRISTANIŠČA OBIŠČE CELOKUPNO ANGLEŠKO SREDOMORSKO BOJNO BRODOVJE, VELIK POMEN OBISKA.

BEograd, 23. junija. Angleški list »South Slav Herald«, ki izhaja v Beogradu, poroča, da bo obiskalo v letošnjem juliju celotno jugoslovansko morskobalno kompletno angleško sredozemsko bojno brodogradje, ki se bo ustalo v vseh večjih pristaniščih Dalmacije in Hrvatskega primorja. Kakor se domneva, bo prišlo v naše vode okrog 45 velikih bojnih ladij ter večje številno manjših pomorskih edinic, na katerih znaša posadka okrog 20.000 mornarjev. Najprej bo priplula v Dubrovnik lahka vrhovnega poveljnika, višjega admirala sira Williama Fishera, ki se bo usidrala že 29. t. m. Za njo bo prispela v spremstvu manjših edinic admiralska ladja »Queen Elisabeth«, na kateri bo admiral Backhouse, ki bo nato oddal poveljstvo vrhovnemu admiralu Fisherju. Nato bodo v etah prihajale tudi vse ostale edince, ki se bodo zbrale k veliki pomorski

paradi v Kotoru v dneh od 5. do 14. avgusta. To bo nedvomno največji obisk, kar jih pomnilo naše vode. V vsej Dalmaciji se prihoda angleškega brodogradja iskreno veseli vse prebivalstvo. Angleški mornarji bodo ostali naši gostje polnih sedem tednov, ki jih bodo prebili na naši prekrasni rivieri. S tem obiskom pa se bo močno poživljal tudi naš tujski promet, ker bo prihitelo na naše morje nedvomno veliko tujcev, ki bi si radi ogledali angleško morskilo v Sredozemskem morju. Tudi v političnih krogih se pripisuje obisku angleškega brodogradja v naših vodah poseben pomen, ki se pa zaenkrat še ne sme povedati javno. Na vsak način je gotovo, da je naletela vest o tem velepomembnem obisku na glasen odmev v vsej Evropi, zlasti pa v naših zaveznikih državah.

Gospodarska konferenca pred polomom

ZADNJI UDAREC JE JE ZADALA AMERIKA, FRANCOZI SO ŽE HOTELI ODITI. NEMCI PRIPRAVLJENI NA ODHOD. POLOM KONFERENCE JE SKORAJ NEIZBEŽEN. PRVE POSLEDICE POLOMA.

LONDON, 23. junija. Ameriška delegacija je objavila sinoči izjavo, ki se označuje splošno kot smrtni udarec svetovni gospodarski konferenci. V svoji izjavi povdarja delegacija, da ameriška vlada nikakor ne more pristati na stabilizacijo valut in da je ameriško stremljenje po dvigu cen največja žrtev, ki jo morejo doprinesiti Združene države. Naloga tega stabilizacije bi po mnenju ameriške vlade londonski konferenci škodovala mnogo bolj, kakor pa sporazum o stabilizaciji valut.

V vseh krogih konference je izzvala ta izjava pravo konsternacijo. Po splošni sodbi je konferenca že sedaj obsojena na neuspeh in žalosten razpust. Angleški krogi se sicer na vse kriplje trudijo, da bi rešili, kar se še rešiti da in skušajo prenesti pogajanja na druge, manj kočljive razpravne predmete. Vendar so pa izglede na uspeh Macdonaldove akcije za rešitev konference zelo malenkostni, ker se vsaka delegacija izogiba konkretnih sklepov: dokler se ne doseže v stabilizacijskem vprašanju primeren sporazum.

»Daily Telegraph« piše, da je bila

francoska delegacija včeraj že trdno odločena, da nemudoma zapusti London in jo je Macdonald zadržal le z največjim naporom. Tudi Nemci se pripravljajo na odhod iz Londona. Velike skrbi povzroča tudi dejstvo, da so se pokazali vidni znaki, da bodo tudi ostale majhne države, ki so doslej še vedno ostale pri zlati podlagi, kakor so n. pr. Švica, Nizozemska in Belgija, opustile zlato podlago in bo tudi Anglija prisiljena ponovno občutno znižati tečaj angleškega funta šterlinga.

PARIZ, 23. junija. Odločitev ameriške vlade je povzročila v francoskih političnih krogih veliko razočaranje. Vsi listi z »Matinom« in »Journalom« na čelu pišejo, da je storila Amerika londonski svetovni gospodarski konferenci sila slabo uslugo, ker je najprej stavila svoj predlog o stabilizaciji valut, sedaj pa ga z vsemi sredstvi sama pobija. »Journé Industrielle« meni, da je zašla svetovna gospodarska konferenca v zagato, iz katere ni več nobene vrnitve. Roosevelt ima sicer pravico izvajati posebno politiko, moral pa bi pri tem upoštevati, da s svojim ravnanjem le še poslabšuje svetovni gospodarski položaj.

Nagel konec intrig s Habsburžani

MUSSOLINI IN DOLLFUSS STA HOTELA OBNOVITI AVSTRO-OGRSKO MONARHIJO S HABSURŽANI. — NAGLA AKCIJA M A L E A N T A N T E.

LONDON, 23. junija. »Daily Herald«, ki je že ponovno razpravljalo o vprašanju restavracije avstro-ogrske monarhije v srednji Evropi, objavlja v svoji včerajšnji številki senzacionalno novico, da je Mussolini resno načel vprašanje obnove habsburške monarhije in se je že v tej smeri informiral pri vladah v Parizu, Londonu in Berlinu. Baje doslej še nikler ni dobil absolutno negativnih odgovorov; angleška vlada je celo izredno toplo pozdravila te Mussolinijeve načrte. Nemčija sicer ne gleda na omenjene italijanske namere z največjim dopadanjem, vendar zaenkrat previdno molči, da se ne zameri Mussoliniju, čeprav se pri tem dobro zaveda, da bi z vrnitvijo Habsburžanov na avstro-ogrski obnovljeni prestol za vekomaj propadla ideja in možnost priključitve Avstrije k Nemčiji. Francoska vlada doslej italijanskemu poslaniku še ni dala nobene izjave, jasno pa je, da je mala antanta najodločnejša nasprotnica navedenega Mussolinijevega načrta in ga bo nedvomno skušala preprečiti za vsako ceno.

PARIZ, 23. junija. Vest o nameravi združiti Avstrije in Madžarske je naletela v francoskih vodilnih vladnih krogih na energičen odpor, ki ga je pokazal na posebno viden in neprikrit način zunanji minister Paul-Boncour. Francija hoče pred vsem ohraniti tesne zavezniške in prijateljske vezi z malo antanto in bi nikdar ne hotela žrtvovati tega prijateljstva na ljubo Mussoliniju oziroma komurkoli drugemu. S svetovne gospodarske konference v Londonu sta takoj, ko sta izvedela za italijanske namere o restavraciji Habsburžanov v srednji Evropi, odpotovala šefa jugoslovanske in češkoslovaške delegacije, zunanja ministra dr. Levčič in dr. Beneš v Pariz, kjer sta polasnila francoskemu zunanjemu ministru stališče svojih vlad glede omenjenega vprašanja. Obenem sta oficijelno izrazila proti vsakim nameram, ki bi mogle skaltiti sedanje mednarodne odnose in mir v srednji Evropi, svoj najostrejši protest. S tem je poizkus zaenkrat propadel.

Pred Hugenbergovo demisijo

BERLIN, 23. junija. Hugenbergov položaj v državni vladi je postal z razpustom njegovih nemško-nacionalnih bojnih oddelkov po narodno-socialistični vladi docela nemogoč. Kakor se govori, je skorajšnja Hugenbergova demisija neizbežna.

Vabilo k podpisu pakta štirih

RIM, 23. junija. Pakt štirih volesil bo na izredno svečan način ratificiran sredi julija v Rimu. Italijanska vlada je pravkar povabila v Rim nemškega državnega kancelarja Hitlerja, francoskega ministrskega predsednika Daladierja in predsednika angleške vlade Macdonalda.

POLJSKA PROGLASI TRANSFERNI MORATORIJ.

LONDON, 23. junija. Po neki varšavski vesti je poljska državna vlada trdno odločena proglasiti transferni moratorij, če se bo londonska svetovna gospodarska konferenca končala brez uspeha.

NOV ALARM Z DALJNEGA VZHODA.

HARBIN, 23. junija. V Barabašu ob jezeru Hingkajhu so se koncentrirale množične sovjetske bojne sile, ki so izpopolnjene tudi s tanki in oddelki za plinsko vojno. O tej koncentraciji ruskih čet poročajo tudi že japonska uradna poročila, ki še dostavljajo, da so sovjeti evakuirali že tudi vse svoje obmejne ozemlje in vse nezanesljive ter sumljive elemente deportirali v Sibirijo.

Dnevne vesti

Letošnji Mariborski teden

Seja vodstva. Določitev prostorov za razne prireditve in razstave. Bogat program.

Preteklo sredo zvečer je imelo vodstvo zadruga Mariborski teden pod predsedstvom načelnika in mestnega župana g. dr. Lipolda v mestni posvetovalnici svojo sejo. Na seji je župan poročal, da je mestni svet na svoji seji odobril prošnjo zadruga, v kateri je zaprosila mestna občina za pripustitev raznih prostorov, ki jih bo vodstvo potrebovalo za prireditve Mariborskega tedna.

Nadalje je vodstvo ugotovilo, da je ukrenjeno vse potrebno za Mariborski teden, ki bo v času od 5. do 15. avgusta in katerega namen je pospešiti predvsem tujski promet v našem obmejnem mestu. Ukrenjeno je vse potrebno za znižano vožnjo na železnici in parnikih, kakor tudi glede ugodnosti vizuma, tako, da bo dotok tujcev čim večji in da se bo naše mesto čim bolj uveljavilo kot letovišče.

Izdelan je bil razpored razstav, ki so najavljene za Mariborski teden. Razstave bodo nameščene v pritličju Cankarjeve šole, v poslopju otroškega vrtca, v Razlagovi ulici in v prostorih velike unijske dvorane ter na unijskih verandi. Tujsko prometna razstava bo nudila obiskovalcem Mariborskega tedna sliko kulturnega in socialnega razvoja našega mesta, razstava Slovenskega ženskega društva delavnost in pridnost slovenske žene; velika lovška razstava bo pokazala vso lepoto naših polj, gozdov in gora ter ves napredek slovenskega lovstva. Namen vinske razstave je muditi obiskovalcu pristno vinsko

kapljico, ki je zrastle v naših okoliških vinogradih, vrtnarska razstava bo pokazala umno vrtnarstvo, razstava kuncev moderno in praktično rejo koncev. Na razporedu je tudi velika sokolska razstava mariborske sokolske župe, ki bo seznanila občinstvo z neumornim sokolskim delovanjem zadnjih 20 let. Poleg razstav pa bodo v posebnem paviljonu razstavili mariborski umetniki svoje umotvore, v posebnem paviljonu bodo razstavljene tudi mariborske sportne trofeje.

Da bi se obiskovalce Mariborskega tedna opozorilo na našo visoko razvito obrt in trgovino ter industrijo, bo v Mariborskem tednu velika reprezentančna efektivna loterija. Darila bodo darovali obrtniki, trgovci in industriji ter bodo razstavljena v posebnem oddelku. To bo tudi najučinkovitejša reklama in nekaka revija mariborske produkcije, pridnosti in sposobnosti. Pri loteriji bodo lahko iskali srečo vsi imetniki legitimacij Mariborskega tedna.

Velike operne prireditve bodo v Ljudskem vrtu, dramske pa na Rotovškem trgu. Ob priliki Mariborskega tedna bo tudi več zborovanj in kongresov. Tako bo tudi v Mariboru veliko manifestacijsko zborovanje vsedržavne stranke JRKD. Na programu je več sportnih in sokolskih prireditev velikega stila.

Trg svobode bo spremenjen v velik veselični park. Na sredini trga bo postavljen avtodrom, ki je doslej vzbujal v Ljubljani veliko zanimanje.

Počastitev spomina Vekoslava Spinčiča

Spomin velikega narodnega borca pokojnega Vekoslava Spinčiča so sinoči mariborska nacionalna in kulturna društva počastila z lepim spominskim večerom, ki sta ga priredili društvi »Nanos« in »Jadran«. Narodno občinstvo in nacionalna mladina je napolnila gornjo dvorano Narodnega doma do zadnjega kotička. Spominske svečanosti so se udeležili zastopniki sokolstva in vseh drugih nacionalnih in kulturnih organizacij. Spominsko svečanost je otvoril predsednik »Nanos« g. Božidar Kosmina ter toplo pozdravil vse navzoče in jih pozval, da z enimutnim molkom počaste spomin moža, ki je storil toliko dobrega našemu narodu. Nato je pozvel besedo notar g. dr. Ivo Šorli, ki je v svojem nagovoru orisal spomine na vse tri narodne borce Mandiča, Laginjo in Spinčiča. Naglasil je sadove, ki jih je rodilo njihovo delo in uspehe, ki jih je ustvarila njihova žilava borba za narodno povzdigo zaslužene domovine. Globoko je presunil vse navzoče govor upokojenega davčnega nadkontrolorja g. Karisa, ki je v anekdotah iz lastnega življenja tako živo prikazal pokojnega Spinčiča. Pevski društvi »Jadran« in »Nanos« sta nato zapeli nekaj turobnih pesmi, ki so pretresele vse navzoče. Lepo in dostojno so se torej tudi naše nacionalne organizacije oddolžile spomenu velikih narodnih borcev.

Nov grob. V Mariboru je preminil večeraj v starosti 31 let g. France Hribar, svak mariborskega tovarnarja g. Huterja. Truplo pokojnika bo prepeljano iz Maribora k Sv. Juriju v Izlake, kjer bo v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne pokopano. Blagemu pokojniku bodi ohranjen trajen spomin, žalujočim preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Iz poštne službe. Za upravnika pošte v Murski Soboti je imenovan Slavko Vutkovič iz Slatine Radencev.

Izšel je oficijelni lepak Mariborskega tedna po osnutku, ki mu je žirija prisodila prvo nagrado, natisnila ga je pa v treh barvah z vzornimi linorezi tukajšnja Podravska tiskarna. Lepak te dni nalepljajo in razpošiljajo po vsej Jugoslaviji.

Šolska razstava. Šolska razstava risb in ročnih del na državni realni gimnaziji bo odprta v soboto 24. in v nedeljo 25. t. m. od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

Zadnja pot Olge Kostanjškove. Pogreb, ki ga je videl v sredo Sv. Martin pri Vurbergu, bo ostal tamkajšnjemu prebivalstvu v trajnem spominu. Že pred napovedano uro so se pričele zgrinjati pred Kostanjškovo domačijo množice ljudstva iz vseh krajev, da spremijo na zadnji poti nenadoma preminulo go. Olgo Kostanjškovo. Pogreba so se udeležili zastopniki raznih oblasti, med njimi mariborski okrajni glavar g. Makar, nadalje predsednik gostilničarskega Združenja g. Zemljčič, predsednik trgovskega gremija g. Weixl, predsednik gasilske zveze g. Musek, načelnik mariborske gasilske župe g. Krajnc, primarij vurberškega sanatorija g. dr. Okolukulak, upravitelj sanatorija g. Kegler in drugi. Pred hišo žalosti sta zapeli domače pevsko društvo in mariborsko pevsko društvo »Jadran« pretresljivi žalostinki, nakar je krenil po blagoslovitvenih obredih sprevod proti pokopališču. V sprevodu je bila vsa šolska deca pod vodstvom svojih učiteljev in četa gasilcev z godbo ter nepregledna množica prijateljev in znancev pokojne Olge. Ob odprtem grobu se je poslovil najprej od nje domači župnik, nato pa še šolski upravitelj g. Lazar in zdravnik dr. Toplak. Vsi trije govorniki so v svojih nagovorih naglašali, da je bila pokojna vzor slovenske matere in si je pridobila nešteto znancev, ker je bila napram vsakomur ljubezljiva in dobrosrčna. Bodi ji ohranjen časten spomin!

Nova strelska družina. V soboto, 24. t. m. bo v dvorani Rencija ob 20. uri ustanovni občni zbor pripravljalega odbora strelske družine Pobrežje. Občnega zbora se bodo udeležili tudi delegati okroga polkovnik Putnikovič in ravnatelj Lušin.

V študijski knjižnici se uvedejo za dobo od 1. julija do 8. septembra nedeljene uradne ure kakor v ostalih mestnih uradih. Čitalnica ostane v tej dobi zaprta, knjige pa se bodo izposojale le dvakrat na teden: vsako sredo in vsako soboto od 8. do 13. ure. Eventuelne želje glede uporabe knjižnice v študijske svrhe naj se javijo ravnateljstvu.

Na izrecno prošnjo tiskarnarja in hišnega posestnika g. Hinka Saxa ugotavljamo, da se je na občnem zboru hišnih posestnikov, ki je bil v sredo, 21. t. m. večer pri »Orlu«, priključil izvajanjem g. Glaserja in dejal, da bi se lahko pri personalnih izdatkih mestne občine mnogo prihranilo, ni pa poudarjal, da mora mestna občina misliti tudi na znižanje prejemkov svojih službenec

Združenje trgovcev v Mariboru vabi svoje člane na današnje zborovanje privatnih nameščencev, na katerem bo med drugim poročal ravnatelj Trg. bolniškega in podp. društva g. Podgoršek iz Ljubljane o socialnem zavarovanju s posebnim ozirom na nastale izpremembe prispevkov in bolniških dajatev. Začetek ob 20. uri v dvorani delavske zbornice, vhod iz Sodne ulice, II. nadst. Zborovanje je važno tudi za delodajalce in bi bilo želeli, da se ga trgovstvo udeleži.

Nedeljski nastop naših malčkov v mestnem parku ne bo le zgolj sportno tekmovalje, temveč bo nudil tudi poseben umetniški užitek. Mladi harmonikarji se bodo predstavili s peštrnim sporedom prelepih narodnih napevov, ki jih bodo izvajali večglasno. Tekmovalci se zberejo ob 10. uri pri paviljonu v parku.

Privatni nameščenci, danes vsi na zborovanje Trgovskega bolniškega in podpornega društva, ki bo zvečer ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Sodni ulici. Zborovanje priredijo mariborska društva privatnih nameščencev v sporazumu z bolniško blaginjo.

Vstopnice za pokrajinski sokolski zlet v Ljubljani se dobe samo še danes in jutri pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Mariboru, na kar opozarjamo vse, ki nameravajo na sokolske svečanosti v Ljubljano.

Uprava mariborskega pododbora UROIR vabi člane, da se z družinami udeleže izleta v bližnjo mariborsko okolico, ki bo v nedeljo 25. t. m. Zbirališče ob 13. uri na Glavnem trgu, nasproti avtobusne postaje. Prosimo številne udeležbe!

Dobrodela tombola Pomladka Rdečega križa se bo vršila v nedeljo, 25. t. m. ob 2. uri pop. na Trgu svobode, če bi tudi nekoliko deževalo, na kar posebno opozarjamo vso javnost. Glavni dobitki znašajo preko 10.000 dinarjev v gotovini.

Zveza mladih intelektualcev, Učiteljsko združenje priredi v nedeljo 25. t. m. poldnevni izlet v Svečino. Zbirališče ob 13. uri pri ribniku v parku. Celodnevni izlet k Sv. Duhu pa bo v četrtek 29. t. m. Zbirališče ob 7. uri na oglu moškega učiteljskega.

Izlet k Sv. Križu na Kozjaku, ki so ga nameravali prirediti v nedeljo 18. t. m. pevsko društvo »Poštni roge«, društvo »Nanos« in godbeno društvo »Lira«, radi slabega vremena ni bil izvedljiv. Križane pa je presenetilo godbeno društvo »Lira«, ki je v kljub slabemu vremenu priromalo na Kozjak ter tam domačine do noči prijetno zabavalo. Če bo lepo vreme, bo nameravani izlet v nedeljo 25. t. m. Mariborčani, pridružite se v nedeljo izletnikom in pohitite z njimi na naš prelepi Kozjak!

Naši Nemci na Koroškem. Na povabilo koroško-nemške pevske zveze je obiskalo te dni nad 100 nemških pevcev iz Maribora, Celja in Ptuj ter iz obmejnih krajev naše države svoje brate na Koroškem. Na železniški postaji v Celovcu jih je ob prihodu pričakovala precejšnja množica pevcev pod vodstvom predsednika deželnega sodišča dr. Grafenauerja. Med klici »Heil Hitler« je krenil nato sprevod na dvorišče deželnega dvorca, kjer sta nemške goste iz Jugoslavije pozdravila deželni glavar Kernmaier in celovski župan Pichler. Kakor poročajo, je bila turneja naših Nemcev na Koroškem zelo uspešna.

Kino Union. Od danes 22. junija naprej se bo predvajal že dolgo pričakovani film »Tajfun« po istoimenskem znamenitem romanu. Krasni vefilm, ki nam prikazuje ljubezen rumene rase do bele žene, nam tudi umetniško in igralsko nudi nekaj čisto posebnega. V glavni vlogi Liama Haid in veliki ruski umetnik Valerij Inkišinov, ki igra vlogo zaljubljenega Japonca. Film je prvovrsten.

Grajski kino. Samo še v petek in soboto opereta: »Tetka Gusti Komandira« (Huzarska ljubezen). V glavnih vlogah Hansi Niese, Elsa Elster. Izborni, smehapoli film z veselo godbo in izbornim petjem. Pride: »Nezakonsko dete«.

Kdor hoče svež in zdrav ostati naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefovo« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah in jetrih in žolcu, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvajajo.

Pri ljudeh, ki so potrli, pretrujeni, za delo nezmožni, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo.

Prošnja vodstva Mariborskega tedna. Vodstvo Mariborskega tedna prosi vse one trgovce in obrtnike, ki bi pomotoma ne dobili prošnje in poziva za prispevek daril za reprezentančno efektivno loterijo, da se javijo sami pisмено ali osebno v pisarni Mariborskega tedna v Gosposki ulici, ki ima tudi telefon št. 2800.

Tiskarski škrt je v večerajšnji noči pod naslovom »Ukradeno kolo« zamenjal evidenčno številko. Kolo, ki je bilo ukradeno gostilničarju Karlu Trafeniku, ima evidenčno številko 9.751.

Gozdovniki! V soboto, dne 24. t. m. ob 17. uri v naši sobi na drž. moškem učiteljskem sestanku, da se dogovorimo o vsem potrebnem glede letošnjega tabora. Pozivam Vas vse, da se za sigurno udeležite. S seboj pa privedite tudi naše prijatelje in znance, ki bi se nam pridružili in skupno z nami preblij mesec dni v prosti naravi pod šotori. Pripovedujte jim o našem lepem romantičnem in zdravem življenju, o lepoti in očarljivosti večernega ognja in tajinstvenosti noči. O krasotah naše Gorenjske, njenih jezerih in ponosnih gorskih velikanih. Povejte, da delamo izlete in ture in da jemljemo tudi druge s seboj, katere vodimo in jim razkazujemo lepote, da spoznavajo našo domovino. Gozdovniki, ni dovolj, da pohitimo samo mi v naravo, mi jo že poznamo. Pokažimo pot tudi onim, ki je še ne poznajo!

Tatovi in vlomilci pred sodniki. Danes dopoldne so se zagovarjali pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča vlomilci in tatovi, pred katerimi ni bila varna lanske leto skoro nobena ključavnica več. Kot poglavar vlomilske tolpe je bil obtožen Anton Valh, njegovi pomagači pa so bili: Nikola Dekanič, Jakob Stulič, France Zöllner, Jakob Balaškovič, Andrej Bizjak in Ivan Kontelja. Soobtožene krivde pa so tudi Valhovičeva sestra Amalija, Balaškovičeva žena Antonija in Bizjakova žena Antonija. Obtoženi so bili številnih vlovov in tatvin, ki so jih izvršili posamezno ali pa dogovorjeno in skupno. Skupna škoda, ki so jo povzročili znaša skoro četrt milijona dinarjev. Obsojeni so bili: Anton Valh na 5 let težke ječe, s pridržkom 5 let po prestani kazni in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 5 let; France Zöllner na 3 leta težke ječe in izgubo častnih pravic za dobo 5 let; Jakob Balaškovič na 2 leti težke ječe in izgubo častnih pravic za 3 leta; Nikola Dekanič na 1 leto strogega zavora in izgubo častnih pravic za 3 leta; Jakob Stulič na 1 leto strogega zavora in izgubo častnih pravic za dobo 2 let; Andrej Bizjak na 2 leti težke ječe in izgubo častnih pravic za 3 leta; Ivan Kontelja na 1 leto strogega zavora in izgubo častnih pravic za 2 leti; Antonija Balaškovičeva pa na 6 mesecev strogega zavora in izgubo častnih pravic za dobo 4 let. Trije obtoženci pa niso bili pri obravnavi in bodo sojeni drugič. Razpravo je vodil okrožni sodnik g. dr. Tombak, prisodnika pa sta bila okrožna sodnika gg. Zemljčič in dr. Kotnik. Obtožnico je zastopal državni tožilec g. dr. Hojnik, obtožence pa je branil odvetnik g. dr. Tomšič ex offio.

Ponesrečena kolesarja. Davi je v Tatlenbachovi ulici padla s kolesa 27-letna delavka Milka Majheničeva od Sv. Miklavža, ko se je peljala na delo. Pri padcu si je zlomila levo nogo pod kolenom. Poklicani reševalci so ponesrečenko prepeljali v bolnišnico.

Ribi trg. Današnji ribji trg je bil slabo prodajali so sardelice po 14 Din, morske rake pa po 26 Din kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 13.8 topinj C, minimalna temperatura 11.6 stopinj C; barometer je pri 18.2 734.3 reduciran na ničlo 732.2; relativna vlaga 85; vreme je bilo tiho in jasno; od večeraj na danes je padlo 8 mm dežja; vremenska napoved pravi, da bo najbrže trajalo lepo vreme še nadalje.

Bilanca letošnjega velesejma

POROČILO O XIII. MEDNARODNEM VZORČNEM VELESEJMU OD 3. DO 12. JUNIJA 1933.

Trinajsti Ljubljanski vzorčni velesejem se je vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in pod častnim predstvom ministra za trgovino in industrijo g. dr. Ilije Šumenkovića. Razstavniki prostor, čeprav obsega okrog 40.000 kvadratnih metrov, je bil docela zaseden, in to predvsem z domačimi razstavljalci. Vseh razstavljalcev je bilo 622, od teh 12% tujih. Tako se je ta velesejem vršil v znamenju naše domače industrijske in obrtniške produkcije, kar je zelo razveseljujoč in zdrav pojav.

Predvsem so bile zastopane, kvalitativno in kvantitativno, naslednje industrijske panoge: Tekstilna industrija, ki beleži v zadnjih dveh letih velik razmah in se je letos prvič predstavila na velesejmu v lepi zaokroženosti. Isto moremo poudariti tudi za pletilno industrijo, ki daje kruh osobito našemu malemu človeku. Tudi usnjarska industrija se je v zadnjih letih odlično izpopolnila, osobito pa v konfekciji usnja. Naša pohištvena industrija in obrt uživa že tradicionalen sloves in je letos prišla na velesejem tudi s cenim mehkim pa vseeno izredno okusnim pohištvom. Mogočen vtis je napravila kovinska in težka industrija ter industrija papirja. Od tujine so bile zastopane sledeče države: Avstrija, Amerika, Bolgarija, Češkoslovaška, Danska, Francija, Madžarska, Nemčija in Švedska. Specijelne razstave na tem velesejmu so bile: Tujsko-prometna razstava Dolenjske, ki jo je priredilo agilno društvo »Kraška«. Tudi letos je društvo ljubiteljev malih živali »Živalica« priredilo v okviru tega velesejma svojo razstavo, ki je bila prav lepo obiskana. Prvič pa smo imeli tokrat na sejni elegantno razstavo portretskih fotografij, ki so jo priredili ljubljanski poklicni fotografi in je dosegla vsesplošno priznanje. Idilična je bila razstava »Ljubiteljev prirode v stonovanju«, ki se je številni obiskovalci niso mogli dovolj nagledati. Razstavljalci so napravili pomembnejše zaključke, razvrščene po strokah s sledečimi banovinami: Strojna industrija: dravska, savska, primorska, moravska, donavska, vrbaska. Kovinska industrija: dravska, savska, zetska, primorska, vardska, vrbaska. Filna mehanika: dravska, savska, primorska, Beograd, Zemun, Pančevo, moravska. Fotografija: dravska, primorska. Radio in elektromehanika: dravska, primorska, savska, dunavska, vardska. Avtomobili, motorji, bicikli, vozovi: dravska, primorska. Sport: dravska, primorska. Poljedelski stroji in orodje: vsa Jugoslavija. Pohištvo: dravska, primorska, savska, dunavska, Beograd, Zemun, Pančevo. Pletarstvo: dravska, primorska, savska, zetska. Tekstilna industrija in konfekcija: vsa Jugoslavija. Usnje in konfekcija: dravska, savska, primorska. Krzno: dravska, savska. Vezivo, čipke: dravska, savska, primorska, dunavska. Cerkvene potrebine: dravska, savska, Beograd. Galanterija in bižuterija: vsa

Jugoslavija. Kemična industrija: vsa Jugoslavija. Živilska industrija: dravska, savska, primorska. Gradbeni material: vsa država. Glasbila: dravska, savska, primorska. Male živali: dravska, savska, dunavska, zetska, primorska, Beograd. Okrasne rastline in semena: vsa Jugoslavija. Razne novosti: vsa Jugoslavija. — Obiskovalcev je bilo okrog 90.000. Od teh je dopotovalo na podlagi sejemске legitimacije iz oddaljenejših krajev države, oziroma inozemstva približno 9.500 oseb. Dale so: Dravska banovina 50,8, savska banovina 11,6, vrbaska banovina 1,9, primorska banovina 4,1, drinska ba-

novina 1,8, zetska banovina 0,4, dunavska banovina 8,5, moravska banovina 6,8, vardska banovina 0,7, Beograd, Zemun, Pančevo 6,5; skupaj 93,1%, tujcev 6,9%. Tudi potniki so dospeli zlasti iz Avstrije, Italije, Nemčije, Švice, Madžarske, Bolgarije, Turčije, Grčije, Češkoslovaške, in Luksenburga.

Tako nam je letošnji spomladanski Ljubljanski velesejem prikazal bilanco našega gospodarskega napredka, ki se tudi v krizi vrši še neprestano, ker je naš človek delaven in vztrajen; in radi teh dveh lastnosti našega človeka je optimizem, s katerim gledamo na skorajšnji konec današnjih težkih razmer, opravičen. Od 2. do 11. septembra 1933 bo letošnja jesenska velesejmska prireditel »Ljubljana v jeseni«, v katere okrilju bo prirejenih več velikih, popolnoma novih razstav.

Resolucija hišnih posestnikov

BOJ PROTI DAVKU NA NEZAZIDANE PARCELE.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o izrednem občnem zboru mariborskega Društva hišnih posestnikov pričujemo v izveščku resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in bo poslana mestnemu županu in banski upravi v Ljubljani s prošnjo, da nujno reši vse pritožbe iz leta 1930, in da upošteva stališče, ki je izraženo v resoluciji.

Mariborsko parcelno davščino, ki že nekaj let razburja prizadete posestnike parcel, je Državni svet v Beogradu spoznal za nezakonito. V finančni zakon za letošnje leto je bil vnešen člen, ki daje finančnemu ministru dalekosežna pooblastila glede odobravanja novo uvedenih davščin in doklad ter priznava in odobruje tudi vse odločbe, ki jih je finančni minister izdal na podlagi 3. odstavka § 64 zakona o podaljšanju veljavnosti dosedanjih finančnih zakonov iz leta 1929.

Iz tega splošnega določila finančnega zakona za letošnje leto izvaja očividno mestna občina svojo upravičenost zahtevati plačilo parcelne davščine v vseh primerih, torej tudi v onih, glede katerih je Državni svet končno veljavno razsodil, še preden je stopil letošnji finančni zakon v veljavo. Zaradi tega mariborski hišni posestniki najodločneje protestirajo proti netočnemu obveščanju, ki je vzbudilo pri prizadetih prepričanje, da je vsak nadaljni boj brezuspešen, odnosno, da nimajo nikakih pravnih sredstev več za dosego svojih pravic.

Hišni posestniki ugotavljamo nadalje, da je mestni občini znano, da mariborska parcelna davščina ni bila odobrena na osnovi § 64 navedenega zakonskega določila in da je ni odobrili finančni minister, temveč finančno ministrstvo s pravilnikom iz leta 1930, in sicer na osnovi § 94 navedenega zakona z odlokom, ki je bil izdan 11. marca 1930. Občina ve, da se je treba pri predlaganju in odobravanju vseh samoupravnih davščin sklicevati na določila zakona ali zakonske pooblastitve, na podlagi katerih so uvedba, predpis in pobiranje samoupravnih doklad in davščin utemeljena. Ker je torej mariborska parcelna davščina neza-

konita, predlagajo, da mestno županstvo v primerih, v katerih je Državni svet končno veljavno v prid prizadetim posestnikom odločil naj ne izdaja novih plačilnih nalogov vsaj toliko časa, dokler niso banka uprava, upravno sodišče, oziroma Državni svet končno razsodili o pritožbah, oziroma o tožbah zoper do sedaj vnovič izdane plačilne naloge. Nadalje predlagajo hišni posestniki, naj mestna občina ne zahteva parcelne davščine od takih, ki se leta 1930 niso pritožili, in sicer iz razloga, ker bi finančni efekt ne bil dosežen, ker so zadevni pravomočni predpisani zneski v celoti malenkostni, posameznika pa bi plačilo te davščine vendar hudo prizadelo.

Hišni posestniki apelirajo končno na uvidevnost mestnega župana in ga prosijo, naj bi predložil resolucijo občinskega sveta, ki naj bi upošteval iznešene argumente ter ukinil pobiranje nezakonite in krivične davščine na nezazidane parcele. Obenem naglašajo, da so hišni posestniki najmočnejši in najsigurnejši davčni faktor ter pričakujejo, da bo občinski svet njihove želje upošteval.

Sport

SK RAPID : ISSK MARIBOR 2:0 (0:0).

Prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom, ki se je včeraj odigrala na igrišču v Ljudskem vrtu, je razočarala vse privržence našega prvaka. Ne samo, da je enajstotica ISSK Maribora zgubila proti šibkejšemu nasprotniku, temveč je tudi predvajana igra bila taka, da so se izgledali za zmago proti SK Splitu skrčili na minimum.

ISSK Maribor je tudi včeraj zaigral brez ambicije in požrtvovalnosti, brez katere je pač težko zmagati. Napadalna vrsta je bila zelo nesrečno sestavljena. Kirbiš absolutno ne spada v to formacijo. Poudariti moramo, da je napad ISSK Maribora imel najmanj 10 zrelih pozicij, od katerih pa niti ene ni znal izkoristiti. Res je sicer, da je vratar SK Rapida bravurozno ubranil več težkih stvari, ven-

dar nas včerajšnja igra napadalne vrste ISSK Maribora absolutno ni zadovoljila. Že mnogokrat smo poudarjali, da napadalci v polju čisto lepo igrajo, v kazenskem prostoru nasprotnika pa kombinirajo in kombinirajo tako dolgo, dokler ne postane žoga pšen nasprotnika. O zadnjih formacijah ISSK Maribora moremo samo to povedati, da smo jih že videli boljše igrati. V prvem polčasu sta zadnji formaciji še nekam zadovoljili, v drugem pa radi pregrupirani enajstotice ni vse več tako funkcioniralo kakor v prvem polčasu.

SK Rapid je igral s srcem, in to mi je tudi prineslo zmago. Po poteku igre sicer zmaga ni bila zaslužena in bi bil rezultat lahko obraten, če Rapid ne bi imel tako dobre in sigurne obrambe.

Generalna vaja za nastop proti SK Splitu nam je torej pokazala vse hibe enajstotice našega prvaka. V prvi vrsti je bila slabo sestavljena in predlagamo zato, da nastopi ISSK Maribor z ozirom na odhod treh najboljših igralcev v naslednji postavi: Gutmeier, Koren, Savo, Kokot, Kirbiš, Kukanja, Priveršek, Hreščak, Konič, Dušan in Miro. To je po našem mnenju še najboljša postava in če tudi ta ne bi uspela, bo pač treba enajstotico temeljito očistiti in postaviti vanjo mlajše moči, ki bodo igrače s srcem, kajti samo največja vztrajnost in borbenost lahko pripomoreta našemu prvaku do uspehov.

Mednarodne rokoborbe. Sinoči je Mr. na v 41. minuti zmagal nad Tomom Sawyerjem, Orszowski pa v 9. minuti nad Mileusičem. Borba med Schwarzbauerjem in Catcheau-jem pa je ostala po 3 rundah neodločena. Drevi nastopijo: Schwarzbauer : Bogner, Tom Sayer : Catcheau in Girilov : Orszowski. Prvi dve borbi sta odločilni.

Zanimiva vest. Med današnjimi službenimi objavami LNP v »Jutru« je razvidno, da so igralci ISSK Maribora, in sicer Stanko in Pepček Bertonec ter Ivan Zemljčič čitani za SK Zarjo, Zg. Kašelj! ISSK Maribor pa se poziva, da za navedene igrače pošlje LNPju izkaznice.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Kot stranska sodnika pri tekmi ISSK Maribor:SK Split se delegirata gg. Vesnaver in Bizjak. Pokalno tekmo Čakovčeki SK:Slavija (V. razred) v nedeljo 25. tm. v Čakovcu sodi namesto zadržanega g. dr. Planinška, g. Mohorko.

Ptuj

Zvočni kino v Ptuj predvaja v soboto 24. tm. ob 20.30 in v nedeljo 25. tm. ob 18.30 in 20.30 fim »Gigi«. Igrajo Brigita Helm, Gustav Diessl, Jesie Virogh in Ernst Busch. V sredo 28. tm. ob 20.30 in v četrtek 29. tm. ob 18.30 in 20.30 »Zapadna fronta«. V glavnih vlogah Fric Kampersin, Gustav Dressl.

Nezgoda. S težkimi poškodbami po vsem telesu in z zlomljeno levo nogo so prepeljali v bolnišnico 29letnega Štefana Hameršaka, pos. sina iz Stojncev. Splašili so se mu konji in padel je z voza med konje.

Boštjanu in sv. Rozaliji. Sv. Boštjana so zaradi tega prosili pomoči, ker so v Rimu njemu na čast postavili oltar, ko je tam razsajala kuga in je nato takoj nehala.

Veliko je kapelic posvečenih sv. Roku. V mojem rojstnem kraju je na visoki Šimanovi gori nad vasjo Reberca križ, posvečen sv. Roku, že silno star; postavljen je bil bržkone po letu 1347., ko je razsajala tam črna kuga.

Celo ob reki Renu na visokem hribu stoji krasna cerkev posvečena sv. Roku. Vsak popotnik, ki se vozi po Renu, občuduje to veličastno stavbo.

Na hribu sv. Heme v Podjuni na Koroškem, so postavili leta 1681. v skalnato duplino kapelico posvečeno sv. Rozaliji, da bi nehala kuga, ki je razsajala v tistem času na Koroškem.

V času kuge so bili tudi postavljeni oltarji tem svetnikom v cerkvah širom Slovenskih gor.

V tem sodnem okraju so v cerkvah pri Sv. Lenartu, Sv. Benediktu, Sv. Antonu, Sv. Juriju oltarji, oziroma slike sv. Boštjana, v cerkvi Sv. Trojice je podoba sv. Boštjana in sv. Rozalije. Pri Sv. Benediktu je oltar sv. Boštjana, posvečen že leta 1535. V tistih letih je razsajala po Štajerskem kuga.

(Se bo nadaljevalo.)

Najstarejši križi v lenarškem okraju

Vremenske sile so križ poškodovale, zaradi česar ga je dala trška občina leta 1925. popraviti in slike obnoviti po slikarju Ledineku. Blagoslovil ga je dne 1. decembra 1925 dekan Josip Janžekovič in imel ob tej priliki pomemben nagovor.

Na tem križu je napravljena sedaj tudi električna žarnica, da se tujec v temoti na razpotju lažje spozna, mogoče pa tudi lažje najde vrata blizu stoječe hiše, kjer »Bog roko ven moli«.

Med te križe je treba uvesti še četrtega, ki stoji na občinskem svetu občine Zgornja Voličina na malem hribčku ob potu iz Hrastovca v Sv. Rupert blizu vinograde župnijske cerkve Sv. Lenarta.

Je štirioglasta zidana stavba s ploščo na vrhu in trojnim železnim križem. Na vzhodni strani je zidana črna plošča, v katero je vklesan napis v nemščini. Iz tega povzamemo, da je dal ta križ postaviti pl. Krištof Andrej Furter, doma iz Hohenachleiten na Zg. Avstrijskem, ki je umrl v Hrastovcu 3. aprila 1659 in bil pokopan v grobnici v cerkvi pri Sv. Lenartu. Furter je bil bržkone oskrbnik gra-

ščine Hrastovec. Iz besed, da je pozidan križ v čast Kristusovega trpljenja, bi se dalo sklepati, da je dal Furter postaviti križ v zahvalo prestane bolezni ali srečne odvratitve kake preteče nesreče.

Drugo vrsto križev, ki jih nahajamo v tem okraju, pa moramo prištevati k takozvanim kužnim križem.

O zgodovini kuge v teh krajih ne bomo dalje razpravljali, ker izide o tem itak temeljito delo znanega zgodovinarja v Mariboru. Omenim le toliko, kolikor je za razumevanje glede nastanka kužnih križev potrebno.

Ker zdravniška veda še v prejšnjih stoletjih ni bila na tej višini kakor je danes, je razumljivo, da ni bilo sredstev, s katerim bi se moglo razširjenje nalezljivih bolezni zabraniti ali vsaj omejiti.

Tako se je zgodilo, da so v naših krajih od leta 1349—1716, tedaj tri in pol stoletja, razsajale različne kužne bolezni, tako ošpice, črna kuga, legar, kolera.

Vzrok bolezni je bil različen. Slabe letine in s tem v zvezi lakota, vročina, stoječe vode, nesnaga ali kal bolezni prenešana po voljakih, ki so se priklatili z boljše doma.

To so bili povzročitelji bolezni, ki se je razširjala po mestih, trgih in tudi po deželi ter zahtevala neštete žrtve.

V tedanjih časih polnih praznoverja, so ljudje celo trdili, da je kuga v zvezi s potresi, katerim je kdaj pa kdaj sledila taka bolezen. Če se je prikazala zvezda repatica na nebu, to ni bilo dobro znamenje.

Grozne so bile te bolezni, najhujša pa je bila med njimi črna smrt. Človeka je začela boleti glava, tresla ga je mrzlota, dobil je črn jezik, pljuval kri, čutil bolečine v prsih, pod pazduho so izbuknile bule, v kratkem času je bolnik umrl, da celo v nekaj urah.

Izumrle so cele družine; težko je bilo dobiti ljudi, ki bi pokopavali mrljice; polivali so jih z živim apnom in polagali v skupen grob.

Razumevno je, da se je hotel vsak varovati pred nalezljivo boleznijo.

Meščani so se podali na svoje prista-ve, plemenitaši so se zaprli v gradove, kdor pa ni imel drugega pribežališča, je bežal v druge kraje in dostikrat prinesel s seboj nalezljivo bolezen. Rekli so tedaj: Če se hočeš ubraniti kuge, vzemi nove čevlje in hodi tako daleč, da dobiš jo podplati luknjo. Nekateri so ostali doma in hodili v cerkev, drugi so se zopet udali pijančevanju in razuzdanemu življenju.

Verniki so se priporočali v odvratitev kuge posebno svetnikom sv. Roku, sv.

Mali oglebi: S. K. H. H. H.

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostih človeške prošlosti

»Tako ste spoznali na najčudovitejši način prvo skrivnost našega mesta,« je nadaljeval Sorahifis. »V Semisiru so tedaj ostali le najmodrejši in najučenejši zastopniki naših prednikov. Tajinstveno znanje velikega duhovna Rearisa je omogočilo zaprtemu ljudstvu nadaljnje življenje tudi pod morsko gladino. Svetišče, v katerem so bili zbrani člani kraljeve rodbine, državni, učenci in duhovni, je imelo priprave, s katerimi je lahko pridobivalo zrak in svetlobo na umeten način. Na tak način so se prvi prebivalci Oceanopolisa tudi prehranjevali. Svetišče je bilo že tedaj skupina prostranih hodnikov, dvoran in sob z umetno razsvetljavo. Tako so imeli naši predniki dovolj prostora in vse najnujnejše pogoje za življenje. Pozneje so prisiljeni po svojem položaju, neprestano izpopolnjevali svoje naprave, dokler niso dosegli tistega znanja in tehnične popolnosti, ki sta jim poleg obstoja zagotovila tudi nadaljnji razvoj. Z naraščanjem prebivalstva je naraščalo tudi mesto. S pomočjo novih iznajdb, ki so vam na površini zemlje še popolnoma neznane, se je posrečilo zgraditi pod morjem mesto z ulicami, trgi in nasadi, ki šteje danes preko sto tisoč duš.«

»Sto tisoč?« se je začudil Doljan. »Saj to je popolnoma nemogoče!«

»A je vendar resnica,« je odgovoril So-

rahifis. Oceanopolis šteje preko sto tisoč prebivalcev, pa vendar ni prav nič pretesen in bi moglo v njem prebivati najmanj še dvakrat toliko ljudi. Toda naša vlada strogo regulira rojstva. S pomočjo naše znanosti morejo naše žene roditi poljubno število sinov ali hčera in vse tako, da so telesno in duševno najpopolnejši. Pri nas ni bebecov in ne pohablencev. Vse naše ljudstvo je doseglo najpopolnejšo obliko telesa in zmoglost duha.«

»Tako vam košček za koščkom odkrivamo svoje skrivnosti,« se je znova vmešal Astis. »Polagoma boste spoznali vse in ne bo vam žal, da vas je usoda zanesla k nam.«

»Potrudil se bom, da vam pokažem vso svojo hvaležnost za ta odkritja,« je odvrnil Doljan.

»Sicer pa,« je nadaljeval Sorahifis, »ste prišli k nam o pravem času. Jutri slavimo, kakor vsako leto, v starem svečnem obletnico potopitve Atlantide. Ponovi se slika, ki jo je nudil tisti dogodek, katerega ste videli v svojem sanjskem prividu na ladji. Množice našega ljudstva se bodo zgrinjale pred svetišče, v njem bodo zbrani člani vlade s Semisom Ramisom na čelu pred kipom božanstva Rá, ki je še vedno isti kot je bil pred potopitvijo, plesale bodo mladenke našega mesta, na zlatem prestolu bo sedela princesa Intela, pred-

stavljajoča nesrečno Ofirio, in veliki duhovni bo simbolično ponovil ceremonijo žrtvovanja. Ker ste postali enakopraven član naše družbe, se morate tudi vi udeležiti te proslave. Poskrbeli bomo, da boste dobili dostop do prostora, ki je določen za voditelje našega ljudstva.«

»Iskrena vam hvala!« je odgovoril Doljan. »Veselim se že danes na jutrišnji dan.«

Po tem pogovoru sta se napotila Doljan in Astis znova po mestu in si ogledala najprej ono prastaro svetišče, ki je bilo določeno za proslavo naslednjega dne. Dvigalo se je ob koncu lepega trga, do katerega so vodile mnoge ceste in ulice. Bilo je prav tako kakor v tistem času, ko je Atlantido še obsevalo solnce velikega božanstva Rá. V živo marmornato pečino so vodile bele stopnice in se izgubljale pred onimi vrati, ki so obvarovale pogina zadnje ostanke prebivalcev potopljene celine. In Doljan je znova videl točno sliko svojih sanj.

Ko je po tem sprehodu legel v svojem stanovanju, ki mu je bilo določeno v isti palači, v kateri je stanoval Astis, k novemu počitku, je še dolgo mislil na trenutke katastrofe Atlantide, na svoj sanjski privid, tajinstveno svetišče in na njo...

»Da, to je bila Ofiria,« si je pripovedoval. »Ona, da, ona princeza tega čudovitega ljudstva. Zakaj se mi je prikazala? Zakaj je že davno mrtva? Zakaj je ni več? Kakor ogenj me žge tisti njen pogled, preganja me po noči in po dnevi. Sem mar zaljubljen? Zaljubljen v žensko, ki je umrla že pred davnimi tisočletji? Ne-

saj to je smešno, tako strahovito smešno.«

Ko pa je po tem premišljevanju zaspal, se mu je v sanjah zopet prikazala dražestna deklica na zlatem prestolu, nasmešnila se mu in on je hrepeneče iztegnil proti njej svoje roke...

IX.

Točno ob določeni uri je prebudil Doljana brezžični aparat, ki je stal na njegovi nočni omarici. Planil je iz postelje, se umil in odpravil. Tik nato je tudi že potrkal na njegova vrata Astis in ga povabil s seboj. Sedla sta v dvigalo, ki ju je spustilo do posebne podzemne železnice, in v nekaj trenutkih sta že bila na trgu pred svetiščem starih Atlantov.

Trg je bil ves poln ljudi. Od vseh strani so se zgrinjale ogromne množice prebivalcev podmorskega mesta, da prisostvujejo svečanosti spomina na potop Atlantide. Vsi so bili oblečeni in okrašeni tako, kakor nekdanji prebivalci Semisirisa. Tudi dostojanstveniki so imeli zgodovinska oblačila iz najdragocenejših tkanin, vsa posuta z zlatom in dragim kamenjem. Doljan je tako lahko opazoval izvršno sliko davno minilih tisočletij, o katerih ni našel na zemlji nobenih virov več. Zavzet je strmel v vso to bajno krasoto in v razkošje skrivnostnega ljudstva, ki je ohranilo v svojem skritem mestu tradicijo praljudstva naše zemlje. Zdelo se mu je, da ga je neznana sila nadomestila v temno prošlost, v deželo čudežne pravljice iz Tisoč in eno noči.

(Dalje prihodnjič.)

Sokolstvo

Engelbert Gangl častni meščan ljubljanski. Na sinočni seji je ljubljanski občinski svet podelil dolgoletnemu zaslužnemu sokolskemu delavcu, podstarešini SKJ Engelbertu Ganglu častno meščanstvo mesta Ljubljane. S tem najvišjim priznanjem, ki ga more dati občina, je obenem počaščeno vse naše Sokolstvo.

Sv. Jernej pri Ločah. Sokolska četa priredi tekmo koscev v nedeljo 25. t. m. Zbirališče ob treh pri Vališerju. Nasprotniki odvrčajo domačine, pridite okoličani!

Sokolsko društvo Ruše ima svoj letni javni nastop v nedeljo 9. julija t. l., na kar opozarjamo okoliško in mariborsko občinstvo, da si določi ta dan za izlet v Ruše. Na tem nastopu bosta sodelovala tudi podoficirska šola in konjeniški odsek mariborskega Sokola.

Sokol Matica. Zletni znaki za udeležence pokrajinskega zleta so prispeli. Oni, ki so jih naročili do 17. t. m., jih

lahko dobe vsak delavnik od pol 19. do pol 20. ure v društveni pisarni v Narodnem domu.

Oborožena pokopališča v Nemčiji.

V Sanderslebu blizu Halleja v Nemčiji je našla tamkajšnja policija na pokopališču veliko množino orožja, ki je bilo zakopano pod različnimi grobovi ali pa je bilo skrito v grobnicah. Policija je dobila več strojnih pušk, več navadnih pušk in večjo množino samokresov. Pa tudi streliva ni manjkalo.

Največji jez v Evropi.

Predsednik Francije Albert Lebrun je prisostvoval svečani otvoritvi največjega vodnega jez v Evropi pri Sarranu v avvergeskih gorah v srednji Franciji. Po poročilih pariških listov je jez dolg 120 metrov, visok pa 105 metrov. Nekaj kilometrov pod jezo je elektrarna s tremi orjaškimi turbinami po 42.000 konjskih sil. Ta elektrarna more proizvajati po 120 milijonov kilovatov električnega toka.

Šah — nemška igra.

Nemški list »Angriff« je razpisal anketo glede šaha in je svečano ugotovil, da je šah prav za prav — pristna nemška igra. To svojo drzno in več ko smešno trditev utemeljujejo hitlerjevci s tem, da more iz kmeta postati celo kraljica, kar pa da je mogoče samo v Nemčiji. Zato bo sedaj nemška vlada proglasila šah za nemško narodno igro.

Hitler si zna pomagati.

Hitlerjeva vlada pripravlja za pobijanje brezposelnosti posebno loterijo z velikimi dobitki. Loterija bo organizirana tako, da se bodo srečke razprodajale med najširšimi sloji nemškega prebivalstva in bo tako sleherni Nemec položil svoj obulus na oltar pomoči svojim so-narodnjakom.

Enajst žrtev divjih levov.

Kakih 50 kilometrov daleč od pristanišča Daresalame v bivši nemški Vzhodni Afriki je napadla čreda divjih levov neko naselbino in raztrgala 11 domačinov. V neki sosednji vasi pa je neki lev raz-

trgal neko žensko pred očmi njenih otrok. Prebivalci so naprosili oblasti za nujno in izdatno pomoč.

»Ampak, gospod profesor, kaj pa počenjate?«

»Obesiti se hočem.«

»Potem si pa morate oviti vrv okoli vratu.«

»Saj sem tudi že poizkusil, pa nisem mogel dihati.«

Mali oglasi

Razno

GRAJSKA KLET.

Danes zvečer pridejo sveže morske ribe! 2314

RADI OPUSTITVE TRGOVINE

oblastveno dovoljena razprodaja L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno priložnost! 2307

MARTIN SAFRAN.

sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

Prodajam

ZELO UGODEN NAKUP

za mladoporočence! Na prodaj črna salonska garnitura, 15 komadov, tudi na obroke. Smolej, Popovičeva ulica 3, I. 2305

AVTO, LIMUZINA,

mali, lep, dober voziček, porabi samo 8 litrov bencina, prodam zelo poceni. Kot plačilo vzamem tudi razno blago. Naslov v upravi »Večernika«. 2306

Stanovanje

TRISOBNNO STANOVANJE oddam za Din 750.— samo proti odkupu nekaj pohištva. Naslov v upravi »Večernika«. 2304

Službo dobi

UČENCA

z dobro šolsko izobrazbo sprejme Vicel, Gosposka ulica 5. 2311

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Slovenska ul. 11

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš ljubljani sin, brat, svak in stric, gospod

Franc Hribar

po kratki, mučni bolezni, dne 22. junija 1933, previden s tolažili sv. vere, v najlepši dobi 31 let mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljske ostanke dragega pokojnika prepeljemo na domače pokopališče sv. Jurija v Izlakah, kjer ga položimo v nedeljo, dne 25. junija 1933 ob 10. uri dopoldne k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo čitale v ponedeljek, dne 26. junija 1933 ob 1/2 7. uri zjutraj v cerkvi Matere Milosti v Mariboru in v župni cerkvi sv. Jurija v Izlakah.

Izlake-Maribor, dne 23. junija 1933.

Zalujoče rodbine:

Hribar, Hutter, Hrastelj, Themel.